

Συμφωνία στο Συμβούλιο για σύσταση Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης

της Νικολέτας Λεκανίδη
Μεταπτυχιακής Φοιτήτριας και
Δόκιμης Ερευνήτριας Κ.Ε.ΔΙΑ.

Μεταξύ των κυριότερων καινοτομιών της Συνθήκης της Λισσαβώνας περιλαμβάνεται η δημιουργία της θέσης του Ύπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και την Πολιτική Ασφαλείας, και η θέσπιση της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ), της οποίας διαχειριστής θα είναι ο Ύπατος Εκπρόσωπος, που αναλαμβάνει επιπλέον και τις αρμοδιότητες του αντιπροέδρου της Επιτροπής¹.

Η ΕΥΕΔ θα συνεργάζεται στενά με τις διπλωματικές υπηρεσίες των κρατών μελών και θα απαρτίζεται από υπαλλήλους των αρμοδίων διευθύνσεων της Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου και της Επιτροπής καθώς και αποσπασμένο προσωπικό των εθνικών διπλωματικών υπηρεσιών. Η οργάνωση και η λειτουργία της Υπηρεσίας θα καθοριστούν με απόφαση του Συμβουλίου, κατόπιν προτάσεως του Ύπατου Εκπροσώπου για την ΚΕΠΠΑ και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και έγκριση της Επιτροπής².

¹ Frederico Santopinto: «[Επιτομή της σύγχυσης η εξωτερική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης](#)», Le Monde diplomatique, 14.3.2010.

² Σύμφωνα με το άρθρο 27.3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση «(κ)ατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, ο ύπατος εκπρόσωπος επικουρείται από ευρωπαϊκή υπηρεσία εξωτερικής δράσης. Η υπηρεσία αυτή συνεργάζεται στενά με τις διπλωματικές υπηρεσίες των κρατών μελών και απαρτίζεται από υπαλλήλους των αρμοδίων διευθύνσεων της Γενικής

Η πρόταση της Ύπατης Εκπροσώπου για την ΚΕΠΠΑ, Catherine Ashton, σχετικά με την οργάνωση της υπηρεσίας, παρουσιάστηκε στις 25 Μαρτίου 2010³. Βασικά σημεία της πρότασης αποτελούν η οργάνωση της υπηρεσίας ως διακριτής οντότητας από την Επιτροπή και το Συμβούλιο και η θέσπιση ενός ισχυρού Γενικού Γραμματέα και δύο αναπληρωτών, ο ένας με διοικητικά και ο άλλος με πολιτικά καθήκοντα⁴. Επιπλέον, η ΕΥΕΔ αναμένεται να διαθέτει 7.000 διπλωμάτες, ενώ οι 136 αντιπροσωπίες της εκτός Ευρώπης θα μπορούν να υποστηρίζουν τα κράτη μέλη παρέχοντας προξενικές υπηρεσίες προς τους πολίτες.

Στις 26 Απριλίου 2010 το Συμβούλιο κατέληξε σε συμφωνία επί της προτάσεως της Ύπατης Εκπροσώπου⁵. Η συμφωνία θα αποτελέσει την βάση για τις διαβουλεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ώστε να γίνει το συντομότερο δυνατόν επιχειρησιακή η νέα υπηρεσία. Ζήτημα προς επίλυση αποτελεί το γεγονός ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι αντίθετο προς την σχεδιαζόμενη δομή. Από την πλευρά του, αντιτείνει μια ΕΥΕΔ πολύ πιο κοντά στην Επιτροπή, με τον Ύπατο Εκπρόσωπο να συντονίζει τους Επιτρόπους Ανάπτυξης, Ανθρωπιστικής Βοήθειας και Γειτνίασης. Επίσης, προτείνει την κατάργηση της θέσης του Γενικού Γραμματέα και αντ' αυτού να τοποθετηθούν τρεις αναπληρωτές της Ύπατης Εκπροσώπου, ένας υπεύθυνος για την πολιτική, ένας για την ασφάλεια και ένας για τις κρίσεις, με στόχο την καλύτερη συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο⁶. Η επίτευξη συμβιβαστικής λύσης είναι απαραίτητη, καθώς μετά την σύσταση της υπηρεσίας το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα κληθεί να εγκρίνει τις ενέργειές της και κυρίως τον προϋπολογισμό της, και μια εξ αρχής διαφωνία δεν θα είναι υπέρ του συμφέροντος της Ένωσης.

Γραμματείας του Συμβουλίου και της Επιτροπής καθώς και αποσπασμένο προσωπικό των εθνικών διπλωματικών υπηρεσιών. Η οργάνωση και η λειτουργία της ευρωπαϊκής υπηρεσίας εξωτερικής δράσης καθορίζονται με απόφαση του Συμβουλίου. Το Συμβούλιο αποφασίζει, προτάσει του ύπατου εκπροσώπου, μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και έγκριση της Επιτροπής».

³ [SPEECH/10/129](#), Catherine Ashton - Introductory remarks at presentation of the proposal for the European External Action Service (EEAS), Brussels, 25.3.2010.

⁴ [Έγγραφο PE440.132v01-00](#) Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, «Έγγραφο Εργασίας Αριθ. 2 σχετικά με τον δημοσιονομικό κανονισμό και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης», Επιτροπή Προϋπολογισμών, Εισηγήτρια: Ingeborg Gräble, 7.4.2010.

⁵ [Έγγραφο 8967/10](#), Press Release, 3010th Council meeting, General Affairs, Luxemburg, 26.4.2010.

⁶ Βάγια Καϊμάκη: «[Ζητείται ευρωπαϊκή εξωτερική πολιτική](#)», Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία, 25.4.2010.

Δεδομένου ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αναλάβει έναν ολοένα και σημαντικότερο ρόλο στην παγκόσμια σκηνή τις τελευταίες δεκαετίες, είχε καταστεί απαραίτητη μια νέα προσέγγιση που θα διασφάλιζε την συνέπεια και την αποφασιστικότητα της συλλογικής δράσης στην αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων. Η σύσταση της ΕΥΕΔ αποσκοπεί στην εξασφάλιση μεγαλύτερης συνοχής και αποτελεσματικότητας στην εξωτερική δράση της ΕΕ και στην αύξηση της πολιτικής και οικονομικής επιρροής της στον κόσμο.

Αξιοσημείωτες προϋποθέσεις αποτελεσματικής λειτουργίας της νέας Υπηρεσίας συνιστούν μεταξύ άλλων ο περιορισμός των λειτουργικών εξόδων και η εκπροσώπηση των συμφερόντων και των 27 κρατών μελών⁷. Συγκεκριμένα, η μη κυριαρχία των μεγάλων κρατών της Ευρώπης μπορεί επιτευχθεί με την σωστή εκπροσώπηση των μικρότερων πληθυσμιακά κρατών. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, η Ύπατη Εκπρόσωπος σε ομιλίες της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 23 και τις 25 Μαρτίου 2010 ⁸, διαβεβαίωσε ότι η ΕΥΕΔ θα «αντανακλά» την ΕΕ, και προσέθεσε ότι η στελέχωση της υπηρεσίας θα γίνει αξιοκρατικά βάσει επιλογής από βιογραφικά που θα σταλούν από τα κράτη μέλη⁹.

⁷ Susanne Henn & Κώστας Συμεωνίδης: «[Ποια είναι η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης;](#)» Deutsche Welle, 19.11.2009.

⁸ [SPEECH/10/120](#), Catherine Ashton - Speech to the European Parliament's foreign affairs committee European Parliament, Brussels, 23.3.2010 και [SPEECH/10/129](#), ό.π..

⁹ Βλ. σχετικά την απάντηση της Catherine Ashton στην ερώτηση της Ευρωβουλευτού κας Μαριλένας Κοππά, [Δελτίο Τύπου](#) της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Βρυξέλλες, 23.3.2010.